

Nederlands Vereniging Voor Cardiologie
Dr. W. Jaarsma, voorzitter
Dr. P.R.M. van Dijkman, secretaris

Den Haag, 10 maart 2007

Geachte collegae,

Ik ontving uw brief dd 8-3-2007 per e-mail waarin u mij kapittelt over mijn stelling name in Tros-RADAR. Het bleek dat vooraf gaand de ledenbrief van de NVVC was gepubliceerd waarin de brief aan mij, de brief aan de inspectie van volksgezondheid en de brief aan Tros-RADAR reeds waren opgenomen. De leden van de NVVC waren dus eerder op de hoogte van de mij ten laste gelegde feiten dan ik zelf. Mijn conclusie is dat uw brief kennelijk niet vertrouwelijk was hetgeen reden is voor mij er van uit te gaan dat mijn weerwoord, deze brief, eveneens onverkort zal worden gepubliceerd in de volgende ledenbrief. Tot zover de procedure.

Voor wat betreft de inhoud van uw brief waarin u mij beticht van het “in kwaad daglicht stellen van de beroepsgroep” het “veroorzaken van onnodige onrust bij patiënten” dit alles vanwege “afwijkende mening betreffend het nut en veiligheid van statines”, het volgende. Dat de uitzending van Tros-RADAR overlast zou bezorgen aan huisartsen, internisten en cardiologen was mij van tevoren bekend en hiervoor wil ik mij excuseren. Echter, vaker hebben wij soortgelijke overlast ondervonden zoals bij het bekend worden van ondeugdelijke pace-makers en kunst kleppen. De overlast is acceptabel mits de boodschap voldoende zwaarte heeft hetgeen in deze het geval was.

In de uitzending heb ik mij uitgelaten over twee zaken:

1. het gebruik van statines bij de primaire preventie van hart en vaatziekten
2. de onderschatting van het aantal en de ernst van statine bijwerkingen

Voor wat betreft 1: van oudsher ben ik een groot voorstander geweest van primaire preventie, mits de preventieve maatregelen geen negatieve bij effecten hadden. Dit was zelfs (mede) de reden om de huispraktijk vaarwel te zeggen en alsnog de specialisatie cardiologie te volgen in Leiden waar Prof. Arntzenius opleider was, toenmaals de grote voorvechter van primaire preventie d.m.v. cholesterol verlaging en het bestrijden van de andere risico factoren. Mijn eerste preventie-deuk liep ik op na de promotie van collega Uppal in 1974. Zijn proefschrift staat bekend onder de naam “Westland Study” en is getiteld “Coronary heart disease risk pattern in Dutch youth”. Bij deze studie werden kinderen gescreend op risico factoren waarbij de bepaling van totaal cholesterol het belangrijkste was. Bij een afwijkende waarde werden de huisgenoten zoals vader en moeder, broertjes en zusjes eveneens onderzocht en werden leefregels voorgeschreven (dieet) aan diegenen met een te hoog cholesterol hetgeen niet altijd alle familie leden betrof. Veel van deze families werden later door ons, als

assistenten cardiologie, terug gezien op de polikliniek. Het resultaat was niet bemoedigend, de leefregels leidden veelal tot grote spanningen binnen het gezin.

Door geringe resultaten (slechte compliance) werden later niet alleen leefregels gegeven maar ook medicamenten aanvankelijk fibraten en later statines. Hiermee werd het adagium “primaire preventie ja mits geen bij-effecten” schromelijk overschreden, hetgeen mij brengt naar 2.

Statines hebben bijwerkingen zoals in iedere bijsluiter te lezen is. Deze worden omschreven als mild, reversibel en van een geringe frequentie. Dit laatste blijkt echter onjuist te zijn. De statine bijwerkingen beginnen sluipend vaak met geringe pijnen van skelet spieren, klachten die het vermelden bij controle nauwelijks waard zijn. Bij progressie van klachten, optredend over een tijdsbestek van maanden en jaren, naar spier hypotrofie met kracht verlies, perifere neuropathie, van stemming wisselingen tot depressie, geheugen verlies enz. wordt bij cardiologische controle de link met statine vaak niet gelegd, waardoor een onderwaardering van het aantal bijwerkingen ontstaat.

Voor primaire preventie is e.a. onacceptabel, tenslotte is ons doel scherp omschreven als het voorkomen of uitstellen van hart/ vaat aandoeningen, echter het resultaat blijft virtueel. Nooit kunnen we vaststellen of we door onze interventie het doel bereiken of benaderen, zelfs niet retrospectief.

Gezien het voorgaande zou, in plaats van een reprimande, een blijk van waardering op zijn plaats zijn omdat wij, de leden van de NVVC waartoe ik behoor, op onze schreden kunnen terugkeren door opnieuw onze doelen te formuleren tezamen met de middelen die wij daartoe geëigend achten,

Met collegiale hoogachting,

Dr. P. de Groot